

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Kfv.VI.35.009/2013/6.szám

A Kúria Dr. Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. ügyvéd) által képviselt felperesnek dr. jogtanácsos által képviselt NAV Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatóság alperes ellen illetékügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. október 25. napján kelt 18.K.31.391/2012/8. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 10. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 18.K.31.391/2012/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 30 000 (harmincezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívása - 50 000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú hatóság a bíróság által lezárt költségjegyzék alapján kiállított értesítés ismeretében felhívta a felperest 108.000 forint bírósági eljárási illeték megfizetésére, majd pedig megismételt eljárást követően határozatával elutasította a felperesnek az illetékfizetési kötelezettség törlésére irányuló kérelmét. Az alperes 2012. február 16-án kelt 288217163. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az alperesi határozat ténybeli alapjai szerint a Fővárosi Bíróság 2007. július 20-án a felperes és más személyek között a korábbiakban folyamatban volt pert megszüntette. A megszüntető végzésben a felperest mérsékelt illetékként 108.000 forint megfizetésére kötelezte, ugyanakkor az alperes illetékmentességére tekintettel rendelkezett az állami illetékviselésről is. A permegszüntető végzés ellen a

felek, így felperes sem fellebbezett, ezért az jogerőssé vált.

A felperes keresete folytán eljáró Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: Törvényszék) a felperes keresetét elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy jogszerű volt az alperes eljárása akkor, amikor a lezárt költségjegyzékhez kötve bocsátotta ki felperes számára a fizetési felhívást, mert az adóhatóság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Ktmr.) 15. § (3) bekezdése értelmében a bíróság által megállapított illetékviselési rendelkezéseket nem változtathatta meg. Ugyanakkor a felperes esetében az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 79. § (1) bekezdése és annak alapján a 80. § (1) bekezdés i) pontjában szabályozott körülmények sem álltak fenn. Utalt arra is, hogy az előtte folyamatban volt eljárás tárgya csak az alperes törlés iránti kérelmet elutasító határozatának jogszerűsége lehetett, az alapjául szolgáló jogerőssé vált bírósági permegszüntető végzés annak ellenére sem, hogy az a felperes illetékfizetési kötelezettségén túl a kereseti illeték állam általi viseléséről is rendelkezett.

A jogerős ítélettel szemben a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Felülvizsgálati kérelme elsődlegesen arra irányult, hogy a Kúria a törvényszék ítéletét helyezze hatályon kívül, és hozzon a felperesi keresetnek megfelelő új határozatot. Másodlagosan azt kérte, hogy a Kúria utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatása mellett új határozat meghozatalára. A felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeire is igényt tartott.

Indokai értelmében a Törvényszék megsértette a Pp. 206. § (1) bekezdését, mert a permegszüntető végzésen alapuló költségjegyzék és értesítő nyilvánvaló jogsértéseit az alperesi határozatok felülvizsgálata révén nem orvosolta. A jogsértő költségjegyzéken és kiállított értesítőn alapuló alperesi határozatok sem lehetnek jogszerűek, miként az azokat jogszerűnek kimondó törvényszéki ítélet sem.

Utalt arra, hogy az alperesi határozatok alapját képező permegszüntető végzés tartalmazta azt a rendelkezést is, amely szerint a kereseti illetéket az alperes illetékmentességére figyelemmel az állam viseli, ami nem csupán megfelelt a felperes és az alapper alperese közötti peren kívüli megállapodásban foglaltaknak, de amely az Itv. 38. § (1) bekezdése értelmében anyagi jogi értelemben is kizárta a felperes illetékfizetési kötelezettségét. Emellett az alperesnek - helyes jogértelmezés mellett - akár hivatalból is törölnie kellett volna a felperest terhelő illetéket, mivel az alapul szolgáló permegszüntető bírósági végzés az állam teherviselését írta elő. Végso fokon azonban a jogsértő alperesi határozatok kibocsátására a hivatkozott végzést helytelenül interpretáló költségjegyzék és értesítő szolgált, amely dokumentumokat a felperes nem ismerte, azok ellen jogorvoslással nem élhetett. A költségjegyzék és az értesítő jogsértő tartalmának

korrekcióját tehát nem jelenthette volna a permegszüntető végzés elleni fellebbezés, kijavítás iránti kérelem, azt kizárólag az alperesi - szükségképpen - jogsértő határozatok Törvényszék általi megváltoztatása szolgálhatta volna.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a törvényszék ítéletének hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között, a 274. § (1) bekezdése alapján, a felperes kérelmére nyilvános tárgyaláson bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A támadott adóhatósági határozat alapjául szolgáló bírósági végzés a közteher fogalmába tartozó fizetési kötelezettséget írt elő a felperes számára. Az illeték megfizetésének kötelezettsége a jelen esetben az állam és a felperes közötti közjogi jogviszonyban, az állam által nyújtott, a felperes által igénybe vett közszolgáltatás ellenértékéhez (közjogi jellegű pénzszolgáltatás), avagy a közszolgáltatáshoz való hozzájáruláshoz kapcsolódott.

A bírósági eljárás mint közszolgáltatás igénybe vétele tehát ellenérték-fizetési kötelezettséget von maga után. Az Itv. 1. § (1) bekezdésének megfogalmazásában „(...) a közigazgatási hatósági és bírósági eljárásért eljárási illetéket (...) az e törvényben meghatározott módon, (...) külön jogszabályban megállapított igazgatási, bírósági szolgáltatási díjat (...) kell fizetni.”

A bírósági eljárással összefüggő illeték-fizetési kötelezettség - az Itv. 3. § (4) bekezdése és a 38. § (1) bekezdése értelmében - a bírósági eljárás megindításával keletkezik, következésképpen főszabályként azt a felet terheli, aki a keresetlevelet benyújtja a bíróságra és ezzel a peres eljárást megindítja. Az Itv. 38. § (1) bekezdése egyértelművé teszi azt is, hogy a fizetési kötelezettség mikor áll be: főszabályként az eljárás megindításakor, de fennállhat utólagos fizetési kötelezettség is. Az Itv. 38. § (1) bekezdése értelmében azonban a közteher alanya elsődlegesen az eljárást megindító peres fél. Az illetékfizetési kötelezettség alanya tekintetében kifejezetten ezt támogatja az Itv. 58. § (4) bekezdése. A rendelkezés értelmében „[h]a a per szünetelés folytán szűnik meg, a bíróság az eljárást kezdeményező felet kötelezi az illeték megfizetésére.” Az illeték mértéke ebben az esetben - a kedvezménysszabályra tekintettel - mérsékelt összegű.

Összességében megállapítható, hogy az Itv. rendelkezései értelmében az illetékkötelezettség keletkezése a bírósági eljárás megindításához kapcsolódik, viselése tárgyában a bíróság határoz, a kötelezettség alanya pedig - a szünetelés folytán megszűnt perben kifejezetten - az eljárást kezdeményező felperes. Mivel a kötelezettséget megállapító bírósági határozatot a kötelezett annak

közlésével megismerte, az abban foglalt kötelezéssel szemben garanciális eljárási jogai voltak, amelyek gyakorlása önrendelkezési jogának részéhez tartozott.

Mindebből a perbeli esetre nézve az a következtetés adódik, hogy a permegszüntetése esetére a felperest terhelte a peres eljárás illetékének megfizetése, amelyet a bíróság végzésével - mérsékelt összegben - jogerősen megállapított. Tekintettel az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 111. §-ára annak meg nem fizetése leletkészítéshez, illetve az állami adóhatóság behajtására irányuló eljárásához vezetett. A felperes illetékfizetési kötelezettsége nem a lezárt költségjegyzékre, nem az adóhatóság értesítésére, hanem az Itv. rendelkezésein alapuló permegszüntető bírósági végzésre vezethető vissza. Az illeték közteher-jellegére tekintettel a viselés kérdésében nincs jelentősége magánjogi megállapodásnak: az eljárási illeték viseléséről és mértékéről a bíróság kogens törvényi szabályok alapján határoz.

A perbeli esetben a törvényszék felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélete nem látott lehetőséget az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontjának felperes esetében való alkalmazására. A felperes felülvizsgálati kérelmében - és a nyilvános tárgyaláson szóbeli előadásában - kifejezetten hivatkozott az Itv. ezen rendelkezésének törvényszék általi megsértésére.

A rendszertani értelmezés szerint e rendelkezés az Itv. IX., az illetékek megfizetésére vonatkozó fejezetcíme alatt található. E fejezet rendezi az illetékek megfizetésének különböző, az illeték funkciójához kötött módját: eltérő a kötelezettség teljesítése attól függően, hogy az a hatósági, bírósági eljárás mint közszolgáltatás ellenértékét jelenti, avagy a kötelezettség teljesítésére kiszabás alapján, az állami adóhatóság által kiállított fizetési meghagyással kerül sor. Míg az előbbi esetekben az illetékfizetési kötelezettség alanyát és mértékét a közszolgáltatást nyújtó állami szerv, az utóbbi esetben az adóhatóság rendezi határozatával.

Ehhez a különbséghez igazodnak a fejezeten belül az illeték törlésére és visszatérítésére vonatkozó közös szabályok azzal, hogy a bíróság és hatóság által megállapított illeték-kötelezettséggel kapcsolatosan az kötelezettséget érintő további rendelkezések is csak bírósági és hatósági határozaton alapulhatnak. Az alperes - felülvizsgálni kért határozatának meghozatalát megelőző eljárásában - az Art. 4. § (2) bekezdése szerinti adók módjára behajtandó köztartozás iránt járt el, eljárásnak alapja pedig a bírósági eljárási illetéket megállapító bírósági határozat volt [Art. 145. § (1) bekezdés e) pont]. Ezért annak törléséről, visszatérítéséről az állami adóhatóság az Itv. 80. § -a alapján nem volt jogosult dönten. Így a törvényszék jogszerűen állapította meg azt, hogy az Itv. 80. § (1) bekezdése - sem annak i), sem pedig g) pontjai - a

felperes esetében nem voltak alkalmazhatóak.

Nem sértette meg a Törvényszék a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségét azzal, hogy nem értékelte a permegszüntető bírósági végzés rendelkezéseit és abban az állami teherviselésre vonatkozó rendelkezést. A jelen per tárgyát ugyanis a felperes törlési kérelmének jogerős elutasítása képezte. Az alperes a köztartozás behajtására vezetett eljárásának alapját képezte a korábban meghozott bírósági végzés, de abból csak a felperes illetékfizetési kötelezettsége, amely a határozatból egyértelműen kitűnt. E határozatot felperes is ismerte, az abban foglaltakkal szemben jogorvoslati lehetősége volt, amellyel azonban nem élt. A határidőhöz kötött jogorvoslati jog gyakorlását a jelen esetben nem válthatja ki utóbb az Itv. 80. §-a szerinti törlés intézménye. Mivel a költségjegyzék és az értesítő - egyebekben joghatás kiváltására nem alkalmas dokumentumok - alapjául szintén a jogerős bírósági határozat szolgált, ezért az elsőfokú bíróság érdemben helytálló indokokkal utasította el ebben a tekintetben is a felperes keresetét.

A kifejtettek értelmében a Kúria a törvényszék ítéletét jogszerűnek ítélte, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében hatályában fenntartotta.

A felperes sikertelen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felperest kötelezte az alperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ára tekintettel megállapított összegű felülvizsgálati eljárásban keletkezett perköltségének megfizetésére.

Ugyancsak pervesztességére tekintettel köteles a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2014. február 10.

Dr. Sperka Kálmán sk. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Sugár Tamás sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő